

Současné divadlo a drama v Paříži a okolí

Anotace dramatu Juliuse Zeyera *Otec*

Tragická fraška. Tento podtitul přesně vystihuje náladu hry. Zeller se zde probírá tématem nevyléčitelné psychické nemoci a jejím působením na vazby a atmosféru mezi členy rodiny. Připojením slova „fraška“ do podtitulu autor odkazuje na zdánlivou banálnost a absurditu řešených situací, které ale v kontextu pro smích vlastně vůbec nejsou.

André je osmdesátník, jehož postihla Alzheimerova choroba - proto žije v bytě u své dcery Anne a jejího muže Pierra v Paříži. Ačkoli se v textu ani jednou neobjeví jméno nemoci, příznaky choroby jsou prostoupeny celým dramatem - rychlé změny v chování Andrého, dezorientace v čase a prostoru, úzkostlivé lpění na ukazatelích místa a času, zapomnětlivost již řečeného, či občasná neschopnost poznat členy rodiny, což ústí v dojem cizích lidí v bytě.

Zellerův cíl není vystavět komplexní rodinné drama s rozporuplnými vztahy, i když je zde najdeme. Soustředěně a s citem vytváří jednotlivými scénami propojenou síť projevů Andrého nemoci, snaží se v čtenáři vyvolat hlavně pocity a dojmy spíše než racionální nadhled.

Největším kladem a přínosem pro umocnění „pocitu“ z dramatu je autorovo rozhodnutí psát hru především z pohledu Andrého. Čtenář tak leckdy nemá přehled nad časoprostorem (scénické poznámky jsou občas neurčité („později téhož dne“), někdy jsou záměrně vynechány různě dlouhé časové úseky). Čtenář je spolu s Andréem nejistý. Může starcovu situaci lépe pochopit a třeba i „prožít“.

Pokud se zrovna scénář zaobírá jinými postavami, odhaluje znepokojující chování a myšlenky postav vzhledem k Andrému. Boří recipienta do vzrůstající bezmocnosti v Andrého poslední etapě života, v níž je připraven o výsadu rozhodovat o svém životě a je mu čím dál tím více odebrána důstojnost (kterou většina lidí bere jako samozřejmost).

Drama *Otec* Juliuse Zeyera se zaobírá krutou komedií života, před níž často není úniku a o to víc je bolestnější. Ale také v sobě může pro mnohé skýtat další poslání - sic banální, ale i

přesto často opomíjené – měli bychom si vážit svého života a podle toho s ním nakládat, protože nikdy nevíme, co se stane další den.